

ἀπαραίτητα Ἡμερολόγια, κυψέλαι ἐν αἷς συναντᾷ τις ὅλα τὰ εἶδη τῆς φιλολογικῆς παραγωγῆς ἐν δημοκρατικῇ ἰσότητι. Τὸ 1907 παραλαμβάνει ἀπὸ τὸ λῆξαν ἔτος τὰ Ἡμερολόγια Σκόκου, Ἑγκυκλοπαιδικὸν καὶ Χατζηαράπη. Αἱ Καλάμαι, ἡ Σῦρος, αἱ Πάτραι, ἡ Σπάρτη, ἡ Σμύρνη καὶ ἡ Κύπρος εἶχον τὰ ἡμερολόγια τῶν.

Ἡ καλλιτεχνία στάσιμος. Ἐν τῇ μουσικῇ εἵχομεν τέσσαρας συναυλίας ἀξίας λόγου. Τῆς Φωκᾶ, τῆς Κρέμερ, τῶν Ροντέν καὶ τοῦ Νικολάου, ὅστις συχνὰ μᾶς ἐνθυμεῖται. Ἐνεφανίσθησαν δὲ δύο μικροσκοπικοὶ καλλιτέχνη τοῦ βιολίου: Ὁ ἑπταετής Weisgerber καὶ ὁ δωδεκαετής Γκέριγκερ. Ἰδρύθησαν πρὸς τούτοις καὶ δύο σύλλογοι, ὁ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Ἑθνικῆς δημώδους Μουσικῆς, καὶ ὁ τῶν διπλωματούχων τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, πρὸς ἐκλαίκευσιν τῆς μουσικῆς.

Ἐν ταῖς εἰκαστικαῖς τέχναις, εἵχομεν τὴν ταυτόχρονον ἵδρυσιν δύο καλλιτεχνικῶν συλλόγων, ἐνὸς περὶ τὸν κ. Ἰακωβίδην καὶ ἄλλου μὲ πυρῆνα τὸν κ. Λαμπάκην. Καὶ οἱ δύο σύλλογοι ἐπὶ τοῦ παρόντος καθεύδουν. Ἐκθέσεις εἵχομεν τρεῖς: Τοῦ Ἀμερικανοῦ Σίμσον, τῶν δεσποινίδων Φλωρᾶ-Λασκαρίδου καὶ τοῦ κ. Μποκατσιάμπη καὶ ἑνα θάνατον, τὸν τοῦ γλύπτου Ι. Καρακατσάνη. Ἡ Γαλλία ἐπένηθη τὸν θάνατον τῶν ζωγράφων τῆς Καρριέρ, Βρετόν, Λερού, Δερούσώ, τὸ Βέλγιον τοῦ Philippe, ἐπὶ μᾶλλον δ' ἐθρηνήθη ὁ θάνατος τοῦ Φλαμανδοῦ ζωγράφου Στέβενς. Ὡσαύτως ἀπέθανον οἱ γλύπται Δαυίδ, φὸν Γύμαν, Γμόνε καὶ οἱ ζωγράφοι Δαλέζι, φὸν Τσίχου, Ε. Ρίτολ, Τολέκυ (Οὐγγρος) καὶ Μάλι καὶ Φλίγκεν (Βαυαροί).

Τὸ θέατρον ἐφετος δὲν εἰργάσθη καλά. Τὸ «Πολυθέαμα» μόλις εἶδε τὸ φῶς ἀπέθανε. Ἡ «Νέα Σκηνή» μὲ τὰ «Ἐυνά Φροῦτα», τὰς «Κυρίας Μογκοντέν» καὶ τῆς «Ἐσχωρισταῖς κρεβατοκάμαρας» συνεκέντρωσαν κόσμον, ἐθριάμβευσεν δὲ ὁ «Μαρα-

θώνιος δρόμος» καὶ ἔληξεν ἡ περίοδος μὲ τὴν καιμικοτραγικὴν ἀπαγωγὴν τῆς Κυβέλης Μυράτ.

Εἰς τὰ ἄλλα θέατρα ἐβασίλευσεν ὁ Ὄθων εἰς διαφόρους ἐκδόσεις καὶ ὑπὸ ποικίλας μορφάς. Τὴν μετὰ θάνατον δόξαν τοῦ ἐκπτώτου βασιλέως ἐζήλωσε καὶ ὁ Καποδίστριας. Ἡ Ἑλλ. σκηνὴ ἀπεχωρίσθη τῆς δεσποινίδος Κοτοπούλη, ἀπελθούσης εἰς Παρίσιους, ἀφοῦ ὁ θιάσος τῆς μᾶς ἔδωκε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ «Τοῦ Βίγκας» τοῦ κ. Πολέμη. Δύο ἡθοιοὶ ἀπέθανον, ὁ Τασόγλου καὶ ὁ Λοράνδος. Ὡς θεατρικὸν γεγονός δέον ν' ἀναφερθοῦν αἱ παραστάσεις τῆς χορευτρίας Κολόννα καὶ αἱ τῆς δραματικῆς ἡθοιοῦ Μπραντές.

Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν ἰδιάζουσιν θέσιν κατέχει ὁ θάνατος μιᾶς περασμένης δόξης, τῆς Ριστόρη.

Εἰς τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου τὰ γράμματα ἀπέτισαν τετραπλοῦν φόρον, ἀποθανόντων τοῦ ποιητοῦ Ζερμπίνη ἐν Σμύρνῃ, τοῦ μεταφραστοῦ καὶ ποιητοῦ Ζουφρέ ἐν Πειραιεῖ, τοῦ ποιητοῦ Ἰωαννίδου ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ τοῦ ἐν Καλάμαις δημοσιογράφου Ἀποστολάκη.

Εἰς τοὺς θανάτους αὐτοὺς δέον νὰ προστεθῇ καὶ ὁ τοῦ Γάλλου τὴν καταγωγὴν, ἀλλ' Ἑλληνας τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ποίησιν, Λαφὸν καὶ ὁ τοῦ Ἑλληνοῦ Ἀσιανολόγου Ι. Καρολίδου.

Ἐν Εὐρώπῃ, ἡ δημοσιογραφία, τὸ θέατρον καὶ ἡ μουσικὴ ἔχουν οὐκ ὀλίγας ἀπωλείας. Ἀπέθανον οἱ δημοσιογράφοι Ἀδρεπᾶν, φὸν Φράγκ, Πρωτύ, Βέρντερ, φὸν Φρύδμαν, Ζιετᾶλερ. Ὁ Νορβηγὸς ποιητὴς Κίλανδ, οἱ ποιηταὶ Χάρτ, φὸν Σάαρ, ὁ Ἰταλὸς δραματικὸς συγγραφεὺς Τζακόζα, οἱ μουσουργοὶ Σοναίχ, Βακερῶ καὶ ἡθοιοὶ ἡ Γαβριέλλα Κράους τοῦ Μεγάλου μελοδράματος τῶν Παρισίων, οἱ ἀοιδοὶ Γκούρα, ὁ Νέστωρ τῶν Γερμανῶν ἀοιδῶν Ἰούλιος Στόχκουεζεν, καὶ ὁ κλειδοκυμβαλιστὴς Δράϊτσον.

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΜΑΣ

ARY-RENE D'YVERMONT

ΤΑ νεοελληνικά γράμματα ἔχουν εὐτυχῶς ἐν Εὐρώπῃ τοὺς εὐγενεῖς ὑποστηρικτάς των. Ἐνῶ ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι οἱ ὀλίγοι τῶν γραμμάτων ἐργάται, ἄνευ συνδέσμου καὶ χωρὶς ἀγάπην, ἐργαζόμεθα ἀπομεινωμένοι, ἐν ἀπογορευνοῖς οἱ πλεῖστοι — μακρὴν ἡμῶν, ἔκει ἔνθα ἀγνοοῦν ἐντελῶς τὴν νεο-

ελληνικὴν φιλολογίαν, εὐρλόγονται μῦθοι αὐτῆς, μετοχετεύοντες εἰς τὸ μέγα ἐκεῖ δημόσιον διὰ μελετῶν καὶ

διὰ μεταφράσεων τὰ ἐκλεκτότερα προϊόντα τῆς παρ' ἡμῖν λογογραφικῆς ἐργασίας.

Εἰς τὴν πρώτῃν γραμμὴν τῶν πεφωτισμένων αὐτῶν ἐργατῶν καταλέγεται καὶ ὁ ἐν Παρισίοις ἀπὸ ἐτῶν μόνιμως ἐγκατασταθεὶς κ. Ἀρ. Παρθένης, ὁ γνωστός ἐν Παρισίοις ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ary-René d'Yvermont δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς.

Ὁ κ. Ary-René d'Yvermont ἐγεννήθη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1873 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐκ πατρὸς ἑλλογτος τὸ γένος ἐξ Ἀγράφων, ἀλλ' ἐγκατεστημένον ἐν Ἐρμουπόλει. Ἡ μήτηρ του ἦτο Ἰταλὴ. Διήνυσεν τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ σπουδὰς του ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἐνθα καὶ ἀνηγορεύθη Διδάκτωρ τοῦ Δικαίου. Συνειργάσθη κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἰς τὰς σπουδαιότερας ἐφημερίδας τῶν Παρισίων: «Le Matin», «Le Journal», «L'Echo de Paris», «La Patrie» κ.λ.π. Δηιθύνηεν τὴν ἐφημερίδα «Reveil d'Oise», ἐσχάτως δὲ κατέστη ἐκ τῶν κυριωτέρων συντακτῶν τῶν περιοδικῶν Revue Mondiale, L'Ame Latine, La Gerbe κ.τ.λ.

Ὁ συμπαθὴς συνάδελφος ἔκαμε πολυαριθμοὺς διαλέξεις ἐν Γαλλίᾳ πολιτικὰς καὶ φιλολογικὰς μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν στωμύλλαν.

Ἀλλὰ καὶ ὡς συγγραφεὺς εἶνε ἐφάμιλλος τῆς φήμης του ὡς δημοσιογράφου. Εἶνε ὁ εὐφάνταστος καὶ γλαφυ-

ρός, συγγραφεὺς τῆς ὥραίας καὶ ἐξ ἐκδόσεις ἀριθμούσης ποιητικῆς συλλογῆς *Les chants de l'ame*, ἐξ ἧς παρεδόσαν ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Πινακοθήκης» δύο ὥραϊα ποιήματα κατὰ μετάφρασιν λίαν ἐπιτυχῆ τοῦ κ. Μαρτζώκη. Ἄλλα ἔργα του εἶνε εἰς τόμος διηγημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον «*L'Amour qui tue*», ἐν μυθιστόρημα «*Realité*», καὶ μελέται ψυχοπαθείας τιτλοφοροῦνται *Choix d'amour* καὶ ἄλλα.

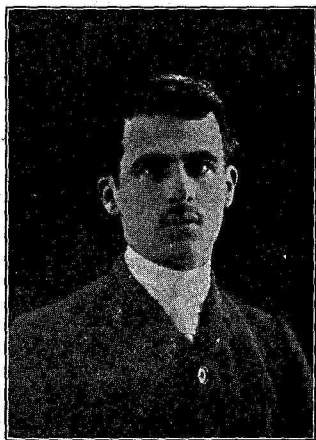
Θαυμαστὴς καὶ μαθητὴς τοῦ Ζολᾶ, ἀπῆλανε παρ' αὐτοῦ μεγάλης ὑπολήψεως. Ἀνῆκων εἰς τὴν σχολὴν τῶν *Impressionistes*, εἰς τὰ ἔργα του ἀναδεικνύεται ζωγράφος τῶν ψυχικῶν αἰσθημάτων ἱκανῆς ἀξίας καὶ δυνάμειος. Παρὰ τῆς Γαλλίας ἔσχεν ἀρεκτὰς διακριτικὰς ἐνδείξεις, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις δὲν ἤξευρε ἀτυχῶς ν' ἀμείβῃ τοὺς ἀξιολογῶντας τοῦ φιλολογικοῦ τῆς μεγαλειότη.

Ὁ ἀγαπητὸς συγγραφεὺς ἔχει τὴν καλοσύνην ν' ἀντιπροσωπεύει ἐν Παρισίοις τὴν «Πινακοθήκην», ἣν τηρεῖ ἐνήμερον τῆς ἐκεῖ φιλολογικῆς κινήσεως.

K *

Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΙΑ νὰ γράψῃ κανεὶς γιὰ τὸν Μαρτίνο Σιγούρο, εἶνε ἀνάγκη ν' ἀναφέρῃ τὴν οἰκογένειάν του, τὴν καταγωγὴν του, τοὺς αἰῶνας τοῦ πολιτισμοῦ μέσα ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπέρασαν οἱ πρόγονοί του, καὶ τότε νὰ μιλήσῃ γι' αὐτὸ τὸ νέο, ποῦ στὰ εἰκοσὶ του χρόνια δεῖχνει τόση ὠριμότητα καταπληκτικὴ, ἔχει τόσην ἐδουμάθεια, καὶ τό-

ση μεγάλη ποιητικὴ ἀνάπτυξι. Εἶνε ἀνάγκη ν' ἀναφέρῃ κανεὶς ὅτι ὁ νέος αὐτὸς εἶνε ἀπόγονος τοῦ Νορμανδικοῦ ἐκείνου οἴκου, τοῦ ὁποίου ἓνα μέλος εἶχε ἀκολουθήσει τὸν μεγάλον ἀρχηγὸ τῶν Σταυροφορῶν καὶ κατόπι εἶχε ἐγκαταστῆ στὴ Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας. Ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἐνδοξο Νορμανδὸν, ποῦ ἔλαβε τὴν ἰδίαν τιμὰς καὶ τίτλους, ἀπορρέει αὐτὴ ἡ εὐγενεστάτη οἰκογένεια, ἡ ὁποία εἶχε ἐνσαρκώσῃ τὴν ἀριστεία καὶ ἐξέχει στὰ γράμματα καὶ στὰς ἐπιστήμας.

Δὲν εἶνε ἓνας ἀπὸ αὐτὴν τὴν οἰκογένειαν, ποῦ νὰ μὴν ἔχει διακριθῇ. Πρὸ πάντων ὁ Διονύσιος, ποῦ τιμᾷ ὡς νομομαθὴς τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα στὴν Ρώμην καὶ ὁ Ἐκτωρ, πατέρας τοῦ Μαρίνου, ποῦ ὡς ἱατρός ἦτο ἐπισημότης καὶ ἀληθινὸς εὐεργέτης τοῦ μητρικοῦ νησιοῦ στὸ ὁποῖο τόσα χρεωστῆ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, γιὰ τὸ δὲ θὰ παύσῃ νὰ γεννᾷ ἐπισημότητας, καὶ ἂς πεισθῇ μιὰ φορὰ γιὰ πάντα πῶς ὅ,τι καλὸν ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ, θὰ τὸ χρεωστῇ σ' αὐτὰ τὰ ἐπὶ γεωγραφικὰ σημεῖα, τὰ ὁποία τὰ ἡφαίστεια ἐχώριζαν γιὰ νὰ τὰ ἐνώσῃ ὁ νοὺς μ' ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐκεῖνος ποῦ ἔχει περγαμηνὰς καὶ τίτλους, νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπαναπαύεται σ' αὐτούς. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ γνώμη τοῦ Μαρίνου Σιγούρου, ποῦ μὲ τὸ ποιητικὸ καὶ φιλολογικὸν τοῦ ἔργου, ὅχι μόνον στερεώνει τοὺς τίτλους του, ἀλλὰ προσθέτει καὶ τοὺς δικούς του.

Ὁ μεγάλος νορμανδικὸς οἶκος, ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ὡς ἀφετηρίαν τὸν Ἅγιον Τάφο, δὲν ἔμπορῶς παρὰ νὰ ἐνσαρκώσῃ τὴν πίστιν του στὸ σεπτὸ πρόσωπον τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, καὶ αὐτὸς ὁ οἶκος μαζί μὲ τὴν ἐνδοξὴν ἰταλικήν

οἰκογένειαν τῶν *Sforza* ἀπὸ τὴν ὁποία κατάγεται ἡ σεβαστὴ χήρα τοῦ ἀληθινοῦ ἔκτορος, δὲν ἔμπορῶς παρὰ νὰ δώσῃ ἓνα ἀληθινὸ ποιητὴ, ἓνα ἀληθινὸ λόγιον καὶ συγγραφέα μὲ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ δῶρα, τὰ ὁποία τὸν κάνουν τόσο νὰ διακρίνεται ὅχι μόνον μετὰ τῶν συνομιλήκων του, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν ἄλλων.

Στὴ μητρικὴ μου γῇ σήμερα εἶνε ἀλήθεια πῶς γράφονται ποιήματα, ἀλλ' ἐκεῖνοι ποῦ γράφουν, δυστυχῶς, δὲν ἐργάζονται συστηματικῶς. Ἄν καὶ δὲν στεροῦνται ἀπὸ ποιητικὸν νοῦ, ὅμως μὲ μεγάλη μας λύπη δὲν ἔμπορῶς νὰ τοὺς ἀναφέρουμε σ' αὐτὴ τὴ μελέτη, καὶ ἂς εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ τοὺς ἐνθυμηθοῦμε, καὶ ὅτι ἔχουν τὴν ἀγάπην μας. Ὁ Μαρ. Σιγούρος ἐργάζεται συστηματικῶς, εἶναι ἀληθινὸς ποιητὴς τοῦ μέλλοντος μὲ πολὺ ἀπομωμό· ἔχει νὰ διοχετεύῃ στὸ στίχον τὴ ζωὴν, τὸ αἶσθημα, τὴ φιλοσοφικὴ σκέψιν, καὶ ὅλα αὐτὰ γενικευμένα καὶ συγκεκριμένα μ' ὅλην τὴν ἀντίληψιν τῆς τέχνης καὶ μ' ὅλα τὰ δρόματα τῆς ψυχῆς. Ἡ πτῆσις τῆς ποιήσεώς του ἔχει εὐρύτητα χωρὶς κλισίους, ἔχει ἐκλεκτὴ μορφὴ χωρὶς ἐπιτηδεύσει, ἔχει αἶσθημα ἀγνὸ χωρὶς ὑστερισμούς, ἔχει δύναμιν χωρὶς νευρικοὺς ἐρεθισμούς, ἔχει γαλήνη χωρὶς ἐξασθένει. Καὶ εἶνε τόσο ἀληθινὰ αὐτὰ τὰ ὁποία λέμε, ποῦ ἀπ' ἀρχῆς τὰ καλλίτερα περιοδικά, καθὼς ἡ «Πινακοθήκη» καὶ τὰ «Παναθήναια» καὶ ἡμερολόγια, ἐνόμισαν χρέος τὸν νὰ δημοσιεύουν τὰ λαμπρὰ ποιήματά του. Πλὴν τῶν ποιημάτων, διακρίνεται πολὺ ὁ Μ. Σιγούρος καὶ εἰς ἱστορικὰς καὶ κριτικὰς μελέτας, καθὼς καὶ εἰς διηγήματα. Ἡ βιογραφία τοῦ Φωσκόλου, ποῦ ἐδημοσίευσεν πέρυσι, εἶνε ἐκλεκτὸν ἔργο. Στὴν Ἑλλάδα ὁ βίος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ποιητοῦ πρώτη φορὰ δημοσιεύεται τόσο τέλειος.

Τὰ ἄρθρα ποῦ δημοσιεύει ἰταλικά γιὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογία, εἶνε ὠραϊστά γιὰ τὴ γλῶσσαν, γιὰ τὸ ὕφος, γιὰ τὰς κρίσεις, γιὰ τὴν εὐρυμάθειαν. Τὸ περιοδικὸν «*Cronache della civiltà Ellenolatina*», ποῦ ἀπὸ τὸν τίτλον δεικνύει τὸ μεγάλο του προσορισμὸν, καὶ ποῦ τὸ διευθύνει ὁ διάσημος ἀσιανολόγος Ἀγγελὸς Δὲ Γουβεργάτης, φιλοξενεῖ τὰ ἄρθρα τοῦ Μαρίνου Σιγούρου, τὰ ὁποία ἀνάμεσα σὲ ἄρθρα γραμμένα ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἰταλοὺς συγγραφεῖς, δὲν πνίγονται, δὲν ἐξαφανίζονται, ἀλλὰ κρατοῦν τὴ θέσιν τοὺς ἀκλόνητα καὶ διακρίνονται.

Ὁ Σιγούρος εἶνε ἄξιος θαυμασμοῦ καὶ γιὰ τοῦτο καὶ ἐμεῖς ἐκφράζουμε δημοσίᾳ μιὰ γνώμην ἡ ὁποία εἶνε καὶ μιὰ κρίσις, ὅχι γιὰ ἄλλο, ἀλλὰ γιὰτὴν ἀνήκει σ' ὅλους ἐκείνους ποῦ ἔχουν τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν ἀγάπην στὴν τέχνη. Χαιρετίζουμε μιὰ ὠραιότατη αὐγὴ, ἡ ὁποία μᾶς προμηνύει ὅλα τὰ ἀρώματα καὶ τὸ φῶς μιᾶς ἡμέρας ποῦ δὲν ἔμπορῶς νὰ λησμονηθῇ, καὶ πρὶν τελειώσουμε τὸ ἄρθρον μας κρίνομε καλὸ ν' ἀφήσουμε νὰ μιλήσῃ αὐτὸν τὸν ποιητὴν, σὲ τρεῖς ἀμίμητες στροφάς.

Κρατῶ τῆς ρίμας τὸ παγκόσμιον σπαθί
Καὶ τοῦ ρυθμοῦ τὸ αἰώνιον δοῦρα,
Σὲ ἄφθαστον κύκλον ἐλευθέρην ἡ ψυχὴ
Καὶ ποθεῖ, καὶ ζητεῖ νὰ πάρῃ.

Εἶμαι τοῦ Ἀγνώστου ἐγὼ ὁ κυνηγός,
Στὸ ξανθὸ φῶς τὸ μακρινὸ πετάω.
Μικρῶν Θεῶν εἶμαι δημιουργός,
Καὶ νὰ πλάσω καὶ ἐγὼ ζητάω.

Στὸ δρόμον ποῦ ὁδηγεῖ ἐκεῖ ψηλά
Μὲ τὰ θνητὰ μου μοναχὸς πηγαίνω,
Τὸ φῶς, ἡ σκέψιν μου ἔλθουν ἀναζητᾷ
Τὸ φῶς τὸ μυστικὸ ποῦν κρυμμένο.

Τὸ φῶς γιὰ τὸ ὁποῖον μιλεῖ ὁ ποιητὴς, γιὰ ἄλλους ἔμπορῶς νὰ εἶνε κρυμμένο. Τὸ φῶς ἐκεῖνο, παρατηρήσατε, πῶς ἔχει καὶ τὸ διοχετεύει στὸ στίχον, πῶς ἔχει μ' αὐτὸ νὰ στεφανώῃ τὴν ἰδέαν, πῶς ἔχει μ' αὐτὸ νὰ φωτίζῃ τὴ ζωὴ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ